

УДК 657.2.016

Хомин Петро

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Khomyn Petro

Ternopil Ivan Puluj National Technical University
ACCOUNTING IN THE CONTEXT OF STEEL DEVELOPMENT

На жаль, як у вітчизняних бізнес-процесах, так і теорії бухгалтерського обліку антиподична ідіома «сталий розвиток» зайняла статус, якому не видно ні кінця, ні краю. Не дивлячись на ейфорію після здобуття Україною незалежності й сподівання на нового Мойсея, який: «Із неволі ... свій люд //Вирвав він наче буря //І на волю спровадив рабів //Із тіснин передмур'я» (І. Франко. Пролог до поеми «Мойсей»).

Бо відразу виявилось, що бізнес-процеси й облікова теорія стали віддалятися від іменника «розвиток» з креном у бік прикметника:

- ілюзії щодо інновацій в економіці змінилися руйнацією промисловості;
- при спробах запровадити в аграрному секторі європейські фінансово-економічні відносини, відразу з'явилися свої авірони й датани виголошуючи мантри, внаслідок яких «зневірився люд, і сказав: «Набрехали пророки!» (І. Франко. Пролог до поеми «Мойсей»).

А могли би зрівнятися за рівнем сільського розвитку хоч би з Польщею, в якій принаймні немає такої депопуляції населення, як в Україні, де: «Тільки з 1991-го по 2017 р. кількість сільських населених пунктів зменшилася на 448 од. Із загальної кількості сільських населених пунктів не мали населення і не були зняті з обліку: у 2001 р. – 151; 2005 р. – 227; 2013 р. – 360 сіл. ...З 1991-го по 2017 р. чисельність сільського населення зменшилася майже на 4 млн. осіб, або на 23,5%» [3, с. 7].

Та й сільськогосподарське виробництво збалансоване, в той час, як вітчизняне деградує в бік скособоченої структури з усе більшим занехаянням тваринництва.

Позаяк лендлорди, легко обігравши мільйони селян у наперстки з майновими й земельними паями, без жодного ринку землі, під звичними демагогічними лозунгами їхнього захисту від захоплення цього найціннішого багатства українців іноземцями, заволоділи їхніми наділами та зосередилися на менш фондоємному й через те більш рентабельному моноекспортно-орієнтованому рослинництві.

При цьому: «Забравши у селян їхній основний капітал (ресурс землі), штучно зробили їх бідними та ніяк ... не хочуть бачити, що це і є основна причина диспаритетних відносин, бідності села» [4, с.14], в сільський розвиток своїх надприбутків не вкладають, а перекачують отриману валюту від експортних поставок зерна, сої тощо в офшори. Мабуть із-за того, що в підсвідомості кожного з них, зважаючи на нелегітимність такого варіанта приватизації, наче на скрижальях, записано: *meneh, tekel, upharsin*.

Тому-то пересічний українець зі своїми найродючішими чорноземами за споживанням калорій поступається польському обивателеві майже в 1,3 разу: «За даними Держстату в Україні в 2017 р. калорійність раціону була 2707 ккал на добу ... Це менше, ніж мінімальний фізіологічний норматив Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) – 3000 ккал на добу. Для порівняння: у 2017 р. в Польщі згаданий показник становив 3485 ккал на добу» [5, с. 12].

Внаслідок чого, на відміну від Польщі, маємо затяжну тенденцію скорочення населення (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка чисельності й середньої тривалості життя населення України й Польщі

Країни/роки	2005	2010	2015	2017
Чисельність, млн осіб				
Україна	46,4	45,8	42,9	42,6
Польща	38,3	38,5	38,5	38,4
Середня тривалість життя жінок/чоловіків, років				
Україна	74,0/62,2	75,5/65,3	76,3/66,4	76,5/66,7
Польща	79,4/70,8	80,7/72,2	81,6/73,5	82,0/73,4

Джерело: Статистичні щорічники України й *Roczniki Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej* за 2011-2017 роки.

Тож навряд чи в перспективі щось зміниться на краще. В невеликій мірі тому, що в бухгалтерському обліку, замість дослідження проблематики, яка дісталася в спадок від економіки етатизму, науковці здебільшого перейшли до багатослівного опису зарубіжних термінологем-ефемерид і це набуло, так би мовити, ознак глобалізму, позаяк відразу виник надлишок книг, що «не допомагає умам, а захаращує їх: вони або переповнені розмаїтими помилками..., або якщо й подають істину, то із-за порочності методу в сплутаному вигляді» [1, с.115].

Й ця наростаюча віддаленість облікової теорії від прагматизму та переважання в ній утопічних ідей, які не мають до обліку жодного стосунку, а є лише підлаштуваннями під неї з метою збуту згадуваного надлишку книг, приманюючи покупців незрозумілістю назв, сутність яких для багатьох, навіть увінчаних декількома дипломами метрів із В2 включно – terra incognita, зводить її, як науковий предмет, на задвірки. Адже замість прислухатися до М. Т. Рильського, який радив: «Не бійтесь заглядати у словник: Це пишний яр, а не сумне провалля; Збирайте, як розумний садівник, Достиглий овоч у Грінченка й Даля...», тут далі продовжується хибна захопленість схоластичними вправліннями, абсолютно далекими від насущної проблематики бухгалтерського обліку.

Так, не встигли охолонути ковадла трактатів від дзенькання з намаганням розкувати синоніми витрати-затрати, як тут підвернулось словосполучення management accounting. За ним перейшли було до контролінгу, байдуже, що в академічних словниках англійської й німецької мови, де логічно мав би бути такий термін, нічого подібного немає. Тож нічого дивуватися, що: "ейфорійним апологетам високих технологій" ввижається, що замість пекарів та шевців, а тим більш – бухгалтерів, – «вже вистачить смартфона, Spotify та Uber і декількох кліків» [2, с. 4], бо «діджиталізація» ось-ось доведе це переконливо.

Список використаних джерел

1. Коменский Я. А., Локк Д., Руссо Ж.-Ж., Песталлоци Й. Г. Педагогическое наследие. М.: Педагогика, 1988. 416 с.
2. Колодко Гж. Економіка Нового прагматизму: тотожність, мета, методи. Економіка України, 2020. № 2. С.3-23.
3. Рябоконт В. П. Формування стійкої поселенської мережі та об'єднаних територіальних громад. Економіка АПК, 2019. № 2. С. 6-18.
4. Саблук П.Т. Стан і напрями розвитку аграрної реформи. Економіка АПК, 2015, № 2. С. 10-17.
5. Сичевський М.П. Глобальна продовольча безпека та місце України в її досягненні. Економіка АПК, 2019. № 1 С. 6-9.